

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenšči ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiri-stopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača stempel za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Kastelar.

V španjski zbornici je govoril veliki španjski republikanec Kastelar sledeči izvrstni govor:

„V nekem zboru sem pred šestnajstimi leti rekel mladim ljudem: Veste kaj želim? Nu, to želim, da bi me prihodnji zarod imenoval konservativca, in da bi me zarod, ki za tem pride, ko bom star, imenoval reakcionarja. S tem sem dokazal, da verujem v človeško napredovanje, v menjavo idej; kajti če sem konservativen, če sem reakcionaren: jaz sam sebe premislim in nahajam da se nissem spremenil. Liberalen sem bil in sem še danes. Demokrat sem bil in sem še danes. Republikanec sem bil in sem še danes. Federalist sem bil in sem še o tej uri. Jaz morem reči, da se mi danes stare vlasti tako majhne, reakcionarne ideje tako ubožne zde, da vsako ponovljenje kraljestva za nemogoče smatram in se ne bojim, da bi republika vsled napadajev svojih sovražnikov konec vzela, a po drugi strani sem jako v skrbeh, da se ne bi po nespametnih dejanjih in nepremišljenostih republikancev ugonobila.“

Nadalje je Kastelar pobijal „revolucionarje brez prenehanja“ tako-le:

„Od tistega trenutka, ko imate svobodo svoje ideje izpovedavati in širiti, v volilnih zborih boriti se, od kadar se vaše ideje javljajo v narodnem zastopstvu in od tam v vlado prehajajo, od tistega trenutka mora beseda revolucija, materijalna revolucija zaničevanju zapasti, ker bi pomenila zanikanje republike. In jaz se vsega bojim, kar bi toliko pomenilo kakor zatajevanje naših načel.

Tako pobijam jaz to, da bi zbornica direktno volila izvršilno oblast, kakor kako komisijo, ki nij različna od zbornice. Veste zakaj, vi, ki ste nas unitarce imenovali? Ker je ta naprava zborničnih komisij, brezimennih, neodgovornih komisij, ki jih nihče ne pozna, ki se v temoti rode (skrivnim glasovanjem), jakobinska, unitarična tradicija; jakobinične in unitarične tradicije, ki so tri leta strah, morilni oder in kri prinašale, da so potem končale z oskrunjenjem republike in ustanovljenjem cesarstva, t. j. s smrtjo svobode, s smrtjo demokracije in z razkosanjem velicega naroda.“

„Ako republika zmaga nad neredom, ako ona avtoriteto in pravičnost utrdi, ako narodno edinstvo ohrani, ako vse svobode v okvirji federacije daje, ako finančna vprašanja reši, ako deficitom konec stori, ki nas davijo; ako vsa samotržja uniči; ako človeško osebnost in z njo domovino povzdigne: potem bom želel, da se hvaležnost mojih sodržavljancev mene domisli. Ali če k nesreči republika vodi v pogubo, v nered, do razvoja vseh strastij, do uničenja vseh svobod, ah! potem naj mi bog odpusti in naj me zgodovina pozabi. Tisti boj katerega sem bojeval brez sebičnosti v časopisji, na govorniškem odru, na katedru za svobodo in demokracijo, hočem zdaj bojevati za avtoriteto, stalnost, za vlado.“

„Res! Jaz hočem to brez sebičnosti storiti. Ako ne spadam k vladi, ako kdo avtoriteto v republiki zastopa, v mnogih točkah nij edin z menoj, bodem ga zagovarjal z vsemi svojimi močmi, bodem padel kadar on pade, vzdignil se kadar se on vzdigne, bodem

šel za njim povsod, iz edinega uzroka ker veljavo vlade po konci drži. Dokazal bom, da ne spadam v število onih, ki so samo pripravljene tista ministerstva braniti, katerih se sami udeležijo. Dokazal bom da se avtoriteta sklada z republiko in red s svobodo... Pogledjmo osodo svoje domovine; pomislimo da cela Evropa z nezaupanjem na nas gleda; dajmo poročila zato, da, kakoršne so tudi ideje, se nobeden idej ne boji. Vse se bode po zakonitem načinu izvršilo s pametjo katere so samoustanovljene republike zmožne.“

Te besede Kastelarjeve, zdrav razum in mirnost, ki iz njih veje, dajejo zaupanje, da se bode Španija naposled vendar še utrdila v republikanski obliki.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. julija.

Cesarjevič Rudolf je šel v Celovec, da bode navzočen pri slavnosti, s katero se postavlja spominek Mariji Tereziji. Po vsem potu je bil slovesno sprejet. Mestni odbor celovški je dovolil večje svote za okižanje mesta; povabil je tudi ministre, samo ne Stremayer-ja. S tem hoče demonstrirati mestni odbor proti postopanju tega ministra v šolskih in verskih stvareh.

O volilnem gibanju se nič posebnega ne da poročati. Mlado-Nemci so sklicali za topliški okraj na Češkem volilni shod, kateri je pritrdil njihovem programu. „N. Fr. P.“ toži, da „mladi“ zdaj celo na Češkem razpor delajo in se boji, da bi to samo Čehom na korist bilo.

Na **Gališkem** je rusinski župnik Kačala razposlal brošuro, v kateri dokazuje, da

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal **Viktor Cherbuliez**.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Prvi del.

(1. nadaljevanje.)

Osoda je sklenila, da se imam prej nemški naučiti, predno sem na Nemškem. Na potu iz Beaune-a proti Genevi pridruži se mi mož srednjih let, čegar obraz je bil še cvetoč in rudeč, postava vse časti vredna in prijazna. Imenoval se je Benedikt Holdenis. Govoril je prav pošteno o vsakojakih rečeh, posebno o izboljšanju osode trpečih stanov, o otroških vrtih, da je treba pri ženskem spolu zgodaj razvijati moralčno mišljenje in občutek ideala. Misli sem iz početka, da je ta človekoljub kak protestantovsk pop; a potem mi pové, da je trgovec, da je pred desetimi leti zapustil Elberfeld ter se ustanovil v Genevi, kjer je zdaj voditelj velike trgovske firme, ki trguje z drob-

nim blagom. Njegova konverzacija je bila za-me malo previsoka, vendar sem se delal, kakor bi imel okus za-njo. Neskončno me je veselilo, da me je imel, sodeč me po belim lici in lepej zavrtnici, za sina imenitne družine, ki potuje zato, da se zabavlja. Vpraša me ponižno, kje je posestvo mojega očeta. Odgovorim mu, ne da bi se lagal; a v odgovoru bila je neka narejenost, ki mu ugodne misli o meni nij skalila. Da vam povem vse; iskal sem, pa sem tudi našel priložnosti, da sem odprl svojo denarno listnico, katere polnost ga je prisilila do vsklika, ki mi je bil zelo prikupljiv; on niti mislil nij, da nosim, kakor filozof, vse svoje soboj. O mladost! kako si neumna. Končno se tako sprijateljiva, da mi pomaga iz vagona, dá svojo adresu, ter me prisili do obljube, da ga obiščem, ako ostanem kaj dni v Genevi.

Namenil sem se vzeti takoj slovo od mesta. Ali, stori človek kedaj to, kar sam hoče? Jedva sem na potu, pa se skoraj z nosom zadenem ob nekega pravega sina imenitne družine, z imenom Harris, s čegar ma-

lovredno osobo sem se bil seznanil v Parizu. Prišel je v atelier, kadar se mu je ljubilo, a še takrat samo zdebat. Glavno opravilo mu je bilo zapravljanje rent in iskanje nekoristnih zabav. Mesto Geneva mu nij več dopadala. Zagledavši mene, vzdigne dolge roke proti nebu ter hvali boga, da je njegovemu dolgemu času poslal nepričakovan plen. Pregovoril me je, da sem si najel sobo v hotelu „Bergues“, kjer je on stanoval, — in letala sva od zore do mraka ob jezeru, da se je večkrat kateri izpodtaknil. Po noči sva v enomer igrala brezkončne partije pikéja ter praznila s tovariši kozarce, katere smo si včasih tudi v glavo metali.

Neki dan jezdiva daleč na sprehod. Jaz jaham alezana, živega in iskrega. Harris, ki se je učil jahati in ki je bil s pohvalo vedno skop, hvalil me je, rekoč, da imam zmožnosti za dvornega kavalirja, da sem mislil, ka me res vse gleda. Proti večeru greva v neko vaško gostilnico, da bi se okrepčala — midva in najina konja. V konci kolibe, kamor sva sêla, južinala je neka družina. Meni

bi Rusini morali stopiti na federalistično slovansko stran. Želeti bi bilo, da bi Rusini to storili; vendar so morali že sprevideti, da od ustavovercev ničesa nemajo pričakati.

V **tržaškem** mestnem starešinstvu je, kakor smo poročali, gosp. Ivan Nabergoj krepko branil narodne pravice okoličanov. „N. Fr. P.“, sicer hudo nasprotna Slovincem, vendar v tej zadevi brani slovenske okoličane proti lahonskemu mestnemu starešinstvu in očita „podesti“, da on neče uvesti narodne ravnopravnosti. Da bi „N. Fr. P.“ in njeni pajdaši tudi tam bili tako pravični Slovincem, kjer nam nemštvo nasproti stoji! To bi pač logično in pošteno bilo.

Hrvatski sabor bode sklican — kakor ogersko-vladni „Pester Lloyd“ piše — v drugem tednu avgusta meseca. Zboroval bode samo kake tri tedne, ker ne bo imel družega posla, nego potrditi novo nagodbo z Magjari. Ban hrvatski bode Mažuranič, (nekdanji Šmerlingjaneec, v poslednjem času narodnjak), sekcijski šef bode Živkovič, (ki je tudi pod Rauhom bil v službi) in hrvatski minister ostane baje Pejačević, slavonsk plemenitaš, Rauchov prijatelj. — Če se vse to obistini, vendar res ne bodo Hrvatje mnogo dobili, temuč „koncesije“ so majhene. A Mažuranič utegne vsaj upravo nekoliko urediti in zboljšati.

V **ogerskem** državnem zboru je ministerski načelnik Szlavy predložil program delovanja za prihodnjo jesensko sesijo. V njem se nahaja predlog državnega proračuna, postavljeni načrti o hrvatsko-ogerski nagodbi, o vshodni železnici, reforma zgornje zbornice, volilna postava, načrti, kako urediti kataster in gruntne davek, o pokojninah učiteljev in organizaciji srednjih in višjih šol, kazenski zakon, trgovinski zakon in še več drugih zakonov. Če bo prihodnji državni zbor hotel premagati vse te predloge, bode moral pridno delati in ne smel čas tratiti z dolgimi, neplodnimi govori. Ogerski državni zbor je bil 2. julija sklenen in se zopet snide 8. novembra.

Vnanje države.

Ruski „Mir“ piše, da se bode rekrutba na Ruskem prihodnje leto še po dosedanji navadi vršila, to je vzelo se bode od 1000 moških prebivalcev 6 novakov. Le v governmentih Arhangelsk in Oloneck se bodo vzeli le 4 možje od 1000. Nekdanje poljske pokrajine so pa z novaki še od prejšnjih let na dolgu, za to se bode na Poljskem od 2000, in v Litavi od 1000 mož eden več vzeli.

V torek je Dufaure v **francoskeji** narodni skupščini nasvetoval, da se izročijo ustavni predlogi, katere je prejšnja vlada

vsled sklepa narodne skupščine pripravila odsekom v razpravo. Dufaure je spominjal pri tem na izjavo vojvoda Broglie pri onej priliki in na obete, katere je delal Mac Mahon v svojem nastopnem govoru v tej zadevi. Na to se je vnela o Dufaurejevem predlogu živahna razprava. Poslanec Laurent z desne središča pravi, da se dežela ne peča s politiko, (?) nego hoče delati. Razprava o teh predlogih bi le narod razburila, ter ga motila o njegovih opravkih. Za to predlaga, da se odsek za razpravljanje ustavnih predlogov voli stoprv po počitnicah. Gambetta odreja narodni skupščini ustavodajno oblast, ker je bila voljena le za to, da sklene mir s Prusi. Za to naj se razide. Opazka Gambette je izbudila vso vladno jezo. Minister Broglie pravi, da narodna skupščina nij potrebovala dovoljenja Gambette, ko se je sešla, za to tudi ne potrebuje njegovega ukaza, kedaj naj se razide. Vlada ne brani skupščini predlogov razpravljati, a razlogi, katere je poslanec Laurent proti temu navedel, se ji zde popolnoma opravičeni. Leon Say iz levega središča podpira Dufaurejev nasvet. Pri glasovanju pa je bil sprejet nasvet poslanca Laurenta. Tako je ministerstvo deželi obrnilo „mir“.

Lijonski prefekt Ducros je znova ukazal, da pri civilnem pogrebu ne sme biti navzočih več nego 300 ljudi, inace jih razpodi policija. Poveljnik v Parizu general Ladmirault je prepovedal igrati Viktor Hugonovo igro „Le roi s' amuse“, s katero je gledišče Forte St. Martin hotelo odpreti svojo poletno sesono. Prepoved ta dovolj znači sedanjo francosko vlado.

Novi **italijanski** ministri še niso imenovani, a pričakuje se vsak hip, da bodo. Stvar zavisi neki samo še od tega, da obdrži Visconti-Venosta ministerstvo vnanjih zadev. Po tem bo novo italijansko ministerstvo tako-le sestavljeno: predsednik Minghetti ki bo neki ob enem tudi denarništvo prevzel, vnanje zadeve Visconti-Venosta, notranje zadeve Cantelli, pravosodje Vigliani, nauk Icaialoja, kmetijstvo Biancheri, vojno Ricotti, brodogrje Brioschi. Levičnjaki so se prevarili, ko so s svojim glasovanjem vrgli kabinet Lanza, kajti misliti nij bilo, da mu bodo nasledovali, ker ima v parlamentu desnica večino. Sicer bode pa zelo vse pri starem ostalo.

Pruskemu ministerstvu predseduje sedaj grof Eulenburg. Če bo Roon še kedaj na to mesto prišel je vprašanje. Bismark je je neki zato šel tako hitro na odpust, ker se je sprl z drugimi ministri v zadevi znanega Wagenerja. Wagener je Bismarkov priporočeneec. — Nemški škofje so dobili baje iz

Rima ukaz da naj se ne vdajo nasilju pruske vlade v cerkvenih zadevah.

Ferman, katerega je dobil **egiptovski** Khedive od sultana, ima sledeče določbe: Khedivu nasleduje po smrti starejši sin, če tega nij, brat. Ako je naslednik še mladoleten, mu zamore Khedive postaviti oskrbnika, katerega bo turška vlada takoj potrdila, da se ji le naznani. Ako Khedive v tej zadevi nij ničesar odločil, izvolijo ministri in poveljnik armade oskrbnika, katerega bo turška vlada potrdila. Khedive postane z osemnajstim letom polnoleten, ter dobi potem takoj potrjenje od sultana. V svoji državi je popoln neodvisen, kar zadeva upravo in pravosodje. Brez dovoljenja porte sme sklepati pogodbe s tujimi državami, napraviti posojila, ter imenovati zastopnike na tujem. Pravico ima, kovati denar s sultanovo podobo, ter določevati število armade in brodogrje. Le za izdelovanje in nakupovanje oklepnihih ladij potrebuje posebnega dovoljenja. Za vse te pravice plača Khedive porti kot priznanje vrhovne oblasti sultanove 150.000 moženj (1 mil. tolarjev) na leto.

Dopisi.

Iz Ljutomera 3. julija [Izv. dop.]

Frice Brandstetter je bil včeraj tukaj, ta sitni kandidat je sinoči tukajšnje nemškutarje nadlegoval. Pripeljal se je bil z g. Kado iz Ormuža na slabem kmetiškem lojterskem vozu. Vljudo se je obnašal proti svojim volilcem; peljal se v trg, je vse pozdravljal, krojače in njih pomagače. V gostilnici Lorberjevi je govoril v pričo nekaterih naših „burgarjev“ tako „logično“ da je vse „brnelo“. Govoril je celo uro, in še dalje časa bi bil rad govoril, povedal pa nič nij. Pravil je o „regierungsgewalt“, ki mora močna in velika biti. Obljubil je na interpelacijo nazočnega Slovence, da bode tudi za izpeljavo §. 19. deloval (Ko bi mu kdo verjel?) Eden volilcev ga je hotel o „Bobies-ovi“ zadevi interpelirati, pa predsednik zbora, naš župan, mu o tej stvari nij dovolil besede. „Vsevedni“ Frice je pa hitro interpelantove misli uganil, in rekel, da mora učitelj „vladi na pomoč“ (!) biti. Nemškutarji so hvalili „Brandstetterja“ in mu ploskali. Za nekaj dni bodo pa Reuterja hvalili, ki bode nas tudi obiskal.

Volili bodo pa tistega, za katerega se bodo prvaki tukajšnjih nemškutarjev odločili.

nasproti je sedela deklica kakih devetnajst let stara prvorojenka, ter je rezala pečeno kokoš. Na glavo si je bila dala trioglato ruto, da bi se zavarovala proti solnčenemu žarku, ki jej je skozi zelenje meril v oko. Gledal sem to ruto, ki mi je bila prav po okusu, a še bolj me je zanimalo obličje, ki je bilo pod njo. Harris me vpraša, zaničljivo smijaje se, kaj-li ono nelepoto tako gledam. Jaz mu odgovorim, da je on ne zna ceniti.

Ona nelepota je bila brineta, raje majhena nego velika, temno-kostanjevih las, jasno-modrih očij, ki so izraževale neko milobo, pa zrno lepote na lici. Niti lepa, niti čedna nij bila, kajti nos je imela prilično velik, čeljusti skoraj štirioglate, usta jako velika, ustna zelo obilna. Zato pa je bila nekako čarobne polti, enake rudečej breskvi, lica enaka temu sadu, v kateri je tako prijetno ugrizniti, njena fizijonomija nema enake, odkritosrčnosti jej je gledala z lica, iz očij pa zaljubljenost; glas jej je bil enak petju, smehljanje njeno je bilo angelsko. Hitela je rezati kuretino. Dva majhena brateca in štiri

sestre so stali v krogu okolo nje, vsak s svojim krožnikom, odpiraje usta, kakor negodni srakoperji, ki čakajo, kedaj jim bo stara prinesla črvčka. Ko vse zadovolji, reče jej oče, ki je meni kazal hrbet, s sladkim glasom z germanskim naglasom: Meta, ali za-se nič ne prihraniš! Ona mu odgovori nemški, in ta odgovor mu je bil brez dvoma ljub, kajti vskliknil je: „allerliebst!“ kar sem razumel, akopram nijsem bil še v Drazdanih. Mož se obrne, jaz spoznam v njem častiljivo osebo svojega potnega tovariša, gospoda Holdenisa, kateri je imel v mojih očeh to zaslugo, da je bil oče najljubeznivejše nelepote, ki jo je nebo imelo pod svojim obokom. Jaz grem k njemu, on me sprejme z razprostrtimi rokami ter me prosi, da-li mu dovoljujem, da me predstavi svojej gospej, velikej, debelej ženski, ki je bila okrogla kakor oblica, in grda, ter brez čarobe. Izgovarjal sem se, da ga nijsem obiskal, in prej nijsem šel od njega, predno me je povabil na drugi dan k obedu.

Čemu to! pravi mi Harris, dvignivši se

zopet na konja, povej mi vendar, kaj hočeš početi s temi Holdenisi?

Naslikati jim čem njihovo lher, odgovarjam mu jaz. Nikdar mi nij bila domišljija tako živa, kakor denes.

To je prava bolezen, zavpije ter mahne s korobačem po konji. Kar je res: jaz priznavam, da ima Meta čedno roko, lepo postavo, lepa ramena, kolikor mi je videti dala tančica njene obleke; in da boš še bolj vesel, pristavim misel, da bo njeno grlo izpolnilo vse, kar se od njega obeta; toda, odkritosrčno rečeno: vse drugo nij vredno hudiča. —

Jaz pa ti povem, prijatelj, odgovarjam mu jaz, da ti ne sodiš z očmi umetelnikovimi, da je lepota predsodek, in da gospodičina Holdenisova vzbudi še marsikatero veliko strast.

Gospod Holdenis je stanoval v krasnej vili kakih pet minut od mesta. Kraj se je imenoval Florissant, hiša pa Mon-Nid; vi sprevidite, da sem imel poseben uzrok ne pozabiti teh imen. Gospod Holdenis me po-

Kajti ti možje morajo nemškutarske volilce vedno plačati, da grejo v Ormuž volit. — „Frice“ je k svojemu zboru le „trde“ nemškutarje povabil, za dvomljive (slovenske) volilce se nij zmenil. Pa bal se je slovenskega interpelanta, kajti vroče mu je dohajalo takrat, in hitro je obljubil, da bode delal za enakopravnost vseh narodov. Če bi ga bil kdo še hujše interpeliral, pa bi bil obljubil, da se bo tudi za „konkordat“ in papeža potezal. Sicer pa naj „Frice-ta“ to nič ne straši; če naše nemškutarje dobro podkupi, pa ga bodo volili. Prihodnjič Vam poročam o „Reuterjevem zboru.“ x. y.

Iz Gradca 2. jul. [Izv. dop.*] (Zbor slovenskih višješolcev v Gradci 1. julija.) Čin prepogubonosni, kojega je frakcija takozvane „pravne“ stranke na Slovenskem 22. junija v Celji izvršila, proglašiva razdor mej Slovenci samimi, moral je vsacega Slovenca, koji še le količkaj imade srca za krvavečo svojo domovino, živečega ili na materinski ili na tuji zemlji, hudo vznemiriti ter ga zdramiti iz prijetnega, znabiti še tako mirnega narodnega spanja. A slovenskega dijaka na tujem dirnoti je moral tem huje, čem marljiveje se je uže prije v svoji domovini kot gimnazijalec briga za razvitek svojega naroda. Nikakor se potem ne morete čuditi, borivci za napredek in svobodo v Sloveniji, ako Vam denes morem poročati iz krogov vseučilišnih dijakov gibanje, koje je mej njimi često nenavadno, deloma segajoče čez meje dijaškega življenja po filisterskem nazoru, da se dijak ne sme brigati za javno pozorišče, dokler je kot tak. Nastal je preteklo soboto kot blisk odborček, koji je hotel sklicati slovensko mladež visokih šol v pogovor o prečudnih homatijah na političnem obnebj v mili domovini, da bi tudi ona javno izrekla svoje mnenje o njih. Ideja je sploh ugajala, zbor je bil na včeraj večer napovedan, ter se izvršil tako sijajno, da se ga hočemo vsi pozno v praktičnem življenji z veseljem spominjati, broječ nad **SO** za blagor domovine vnetih mož, koji bodo v kratkem prihiteli na domačo zemljo, širiti ideje obče prosvete.

*) Mislimo, da moramo ta dopis nespremenjen priobčiti, a pridržimo si ob priliki in ugodnem času še svoje misli o tej stvari izraziti. Ur.

zdravi z največjo prisrčnostjo kot dobro došlega. Poklicavši vse otroke, postavi jih po starosti in velikosti v vrsto, kakor bi videl orgle pred soboj. Pove mi potem ime vsakega, hvali njihovo ljubeznivost, njihova vrla dela, njihove zmožnosti. Jaz sem se delal, kakor bi bil očaran, gospa Holdenisova se je smejala svojim angelcem. To so pravi otroci svoje matere, reče soprug, pogleda ljubeznjivo svojo soprugo ter jej poljubi rudeče roke. Med tem pa hodi živahna Meta sèm ter tja, dela šopke, da okinča z njimi kamin, hojeva po jedilnici, ter pomaga hišini, ki je napravljala na mizo, a skoči zopet v hubinjo, da bi videla, kaj dela pečenka. Oče mi pove, da jej pravi „miška“, ker se njena hoja ne sliši in ker je vedno povsodi.

Obed se mi je zdel izboren; ona ga je pripravljala. Kar se mi je zdelo najbolj čudno, bilo je to, da je imel moj amfitrijon tak dober tek; bal sem se nezgode, delal sem mu krivico. Kavó smo pili v verandi, pri svitu nebesnih zvezdic. Jasmin pa timijan sta nas preskrbovala z vonjavo. Kaj

Ob 1/29 uri se zbor odтвори po g. Stifterji, st. phil., koji predlaga kot predsednika g. Hubada, phil., kot podpredsednika g. Poznika, teh., kot zapisnikarja gg. Simoniča, phil. i Jenka, teh. Zbor mu pri-trdi. Mej tem dojde g. c. kr. komisar, koji pa zborovanja niti jednok nij poskušal motiti.

G. Vodopivec, kot prvi referent osnovnega odbora, govori o glavnih težnjah slovenskega naroda, o zedinjeni Sloveniji i posebno živo slika razpor v slovenskem taborji v dve stranki, opisovaje namene i programa obeh strank. (Odobranje.)

G. Poznik kaže, kako živo se je slovenski narod poprijel prve in glavne točke narodnega programa na vseh slov. taborjih, kako nesramno je torej zahtevanje „pravne stranke“, ka bi se morala ta točka smatrati le kot postranska. Z istimi besedami opisuje na dalje duhovništva pomen v slov. zgodovini, kazaje na Trubarja in Dalmatina, kot pričetnika slov. slovstva, koja je morala potem tudi kat. duhovništvo uže iz sebičnih namenov nadaljevati. Časi so nastali drugi, slovenski narod ne more in ne sme se zatvoriti pred blažilnimi idejami 19. veka, koja naloga pripada svetovni inteligenciji, slovenski mladeži, da bode krepko čula, da se prosti narod ne bode zbegal, fanatiziral. (Živa pohvala.)

G. Simonič kaže vir narodnih idej — francosko revolucijo, s koje je ginola tudi prevzišenost posamnih stanov, predprave prav pa krivice. Tudi slovenski narod je tako zadobil si svojo veljavo, ne sme biti v prihodnost podlaga tujčevi peti. (dobro.)

G. Vengar sen. pravi, kako napačno je razumevala duhovščina svoj poklic mej narodom, grdeča i braneča mu vse, kar nij upljivalo in pomnoževalo le njene avtoritete mej ljudom, čemur se mora prihodnjič vsak poštenjak na vso moč ustavljati.

G. Vodopivec mu nekako oporeka, trde, da so se v novejem času tudi mej svetnjaki izlegle kukovice, katere itak duhovščino znajo rabiti za svoje nakane. Ker se nobeden ne javi više govoriti o predmetu na dnevnem redu, o najnovejših naporih „pravne“ stranke na Slovenskem, vzdigne se kot drugi referent zborov, g. Stifter ter opiraje se na svoje predgovornike resno

deje, reče mi gospod Holdenis, ako se stanuje v slamnatej koči, namestu v palači, da je le modro nebo nad človekom, na katero se more gledati tudi iz podstrešnega okna.

To izgovorivši pokliče svoj zarod, postavi ga v krog, ter zapove, naj se zapoje vrsta svetih pesnij. Meta zaznamuje mladim koncertantom takt, ter jim intonuje. Njen glas je bil enak slavčevemu, — čist, kakor kristal.

Potem gremo zopet v salon. Po petji pridejo nedolžne igre; ko pa ura udari deset, namigne vredni pastir svoje črede, ki ga takoj razumeje. Ko poneha smeh, odpre velikan-sko biblijo „in folio“, ter nagne črez njo svoje patrijarhalično čelo. Nekaj časa premišljuje, pa improvizuje homilijo o sledečem tekstu tajnega razodetja: „to ste dve oljki, dva svečnika, ki sta vedno v navzočnosti Gospodovej.“ Menda sem razumel, ako sem mislil, da sta svečnika gospod in gospa Holdenis. Otroci so, rekel bi, le svečnički, toda s pridnostjo postanejo svečniki.

Ko zapre biblijo, vstanem jaz, ter hočem

terja objavljenje dijaškega mišljenja na visokih šolah, i to iz dveh tehtnih razlogov, da bi dijaci, živeči na tujem i nemoči dejansko boriti se proti najnovejši hidri — „pravni“ stranki, vsaj moralčno podpirali svoje somišljence, in da nam nikakor ne more biti malomarno, da bi svet nas obsojeval tako ali enako, kar se je celo slovenskim narodnim velmožem (gromovita slava) od lažnjivih nemških listov zgodilo. Prečita potem formulo take objave, koja se glasi:

„Vsi zbrani slovenski dijaci visokih šol v Gradci javijo, da se z načeli tako zvane stranke „pravne“, izrodilvi se tudi v njihovi domovini, pretresovaje njeni program v skupnem zboru 1. jul., nikakor nijso mogli sprijazniti, in to zaradi tega, ker so vzajemno uvidevali, da

I. program „pravne“ stranke nasprotuje narodnemu slovenskemu programu; ker

a) program „pravne“ stranke nema vseh pogojev, koji so potrebni, da se narodi morejo razvijati na podlagi vsestranske svobode in omike.

b) bi se slovenski narod po programu „pravne“ stranke lahko zamotal v take zapletke, da bi se iz njih, odvisen od tujega življa, posebno nemškega, znabiti le s prevelikimi žrtvami dokopal do samostalnega, političnega obstanka.

c) privrženci „pravne“ stranke zasledujejo le partikularistične, stanovske interese.

d) s tacim delovanjem hočejo podreti vse pridobitve napredovalnega 19. veka, brez poročstva kacega drugačnega obstanka narodov.

e) razkol mej Slovenci samimi le zanje same zamore imeti najpogubnejše nasledke, zanemarjaje načelo „v edinjenji je moč“.

II. Iz tega je razvidno, kako nevarne in slovenskemu, a tudi slovanskemu življu sploh, pogubne se jim dozdevajo tendence „pravne“ stranke; ravno tako jasno je, da se gledé politike edino le z onimi slovenskimi možaki morejo popolnem strinjati, koji se zbirajo okolo glavnih slovenskih organov — okolo „Slovenskega Naroda“ in „Soče“, ter ž njima enako govorečih, zagovarjajočih in držečih se edino le narodne politike, narodnega pro-

oditi. On me prime za obe roki ter mi reče z mokrimi očmi: Tako je naše vsakdanje življenje. Našli ste Nemčijo v nenemškej deželi. Pa ne, da bi vas hotel žaliti. Nemčija je edina zemlja na svetu, ki pozna pravo družinsko življenje, intimno zedinjenje src, poetičen občutek in vzor vseh rečij. Meni se zdi, da se ne motim, dostavi z ljubeznjivim glasom, ako rečem, da ste vi gotovo vredni, da postanete Nemec.

Jaz ga zagotavljam, po strani Meto gledaje, da ne misli napak, da čutim nekaj v sebi, kar je podobno klicu milosti. To sem pol ure pozneje ponavljal tudi Harrisu, ki me je z besno nepotrpežljivostjo čakal med dvema steklenicama ruma, držaje v rokah kvarte. Kje si se pa kropil, vpraša me, ko me zagleda, da tako dišiš po pobožnosti. To izrekši poišče krtačo ter me snaži od glave do nog. Hotel je, naj mu obljubim, da ne pojdem več v Florissant, a se je zastonj trudil. Da bi me kaznoval, hotel me je z rumom upijaniti, a kdor misli na Meto, temu rum nij mar. (Dalje prih.)

grama, da hočejo v svojo domovino prispevši vse svoje sile napenjati, da bi razširjenje „pravne“ stranke na Slovenskem zavirali, smatrajoči blagor in srečo svoje domovine edino le v prezlatej trojici: Vse za narod, omiko, svobodo!“

To je oblika izjave o najnovejših težnjah „pravne“ stranke na Slovenskem, kakoršna se je sprejela od celega zbora enoglasno, kar jasno kaže, da morajo nakane „pravne“ stranke se v jako bistvenih rečeh ločiti od namenov narodne stranke; kajti drugače bi ne bilo nikakor mogoče, da bi se bila združila toliko brojna edina skupščina, koje posamezni elementi drugekrat žalibog ne kažejo ravno preveč Slovanom tako potrebnega duha sojedinjajočega. Le posamezne besedice so se tam pa tam oporekavale, tudi izbacile, koje so v prvotnem konceptu Stifter-odborovem drugače stale, koje debate so se razve že navedenih gg. odlično udeleževali gg. Jenko, Ivančič, Križnič, Scheinik, Brežnik, Košar vsi filozofi, Šmidinger, Dornik, jurista. Parlamentarni red je bil izvrsten, debata vsekozi jako živahna, sploh pa celi zbor primerno obzorilo pozorišča, na koje bodemo morali v kratkem stopiti, zapustivši omikališče. Da bi slov. dijaci vselej bili tako živi, ponosni bi morali biti na svojo brigo, raztezajočo se tudi na manj važne reči, nego pa na obrano svoje domovine pred kukovicami. Končno govori še g. Šavnik, medicinar, in sicer kaže na literarno polje, koje bi moralo slovensko učeči se mladeži biti tudi skrb, da pa sedaj še ne moremo duševno uspešno delati; torej moremo se gmotno kolikor je mogoče slov. zavodov spominjati posebno pa podpirati slov. Matico, kajti le tako bode mogoče, da se izpodrine odbor, koji nij zmožen, da bi dvignol omenjeni zavod do tje, kjer bi moral itak biti. (dobro). Ob 11. uri je sklep zbora in vse dijaštvo je z ne navadno zadovoljivostjo dvorano zapustilo, još jednok si prisegovaje, svoji izjavi biti do krvce zvesto.

Domače stvari.

— (Pruska zastava.) Iz Maribora se nam piše 3. jul.: Denes ob 9. uri dopoldne se je pripeljal cesarjevič Rudolf s poštanim vlakom v naše mesto. Graško predmestje in nekatere hiše v drugih ulicah, po katerih se je cesarjevič vozil, so bile nekoliko okinčane, med mnogimi štajerskimi in cesarskimi zastavami smo tudi dve slovenski opazili. To je prav za prav tako že veliko, ker cela priprava je bila mlačna. Ali naš „kandidat“ za državni zbor, g. C. Reuter vendar nij mogel opustiti, da ne bi pri tej priliki tudi svojo prusko barvo pokazal. Edino nad njegovo štacuno je vihrala pruska zastava, a nij se dolgo kazati smela. Domači častniki (Hartung Nr. 47) so v tem videli demonstracijo, ker so ravno na 3. julija 1866 od Prusov batine dobili. Pritožili so se pri bišnem gospodarji g. Gierstmayer-ji, kateri je takoj zapovedal, da na njegovi hiši ne pusti nobene pruske barve vihrati. In tako je moral Reuter edino prusko zastavo še pred svečanostjo zopet pod streho nesti. — Brandsteterjevci pa iz tega kapital kujejo.

— (Zopet Reuter v Mariboru.) Mestni mariborski volilni odbornemške stranke

si je izvolil za župana dr. Reiserja, kateri skliče v soboto 5. julija volilni shod. Volilni odbor je odločno za Reuterjevo kandidaturu in je objavil, da je volitev Reuterja častna (?) stvar za mariborsko mesto, a vsi sklepi, ki jih je storil neki del meščanov za Brandstetterja, ne morejo vezati volilcev. O tej priliki se spominjamo neke prav smešne prigodbe, katera označi g. Reuterjev značaj. Mož je imel komisa in ta je prišel z mariborskim sodiščem v neko neprijetno dotiko. Komis bi moral biti rubljen zaradi nekega dolga. Ko pride c. kr. uradnik in hoče svoj posel opraviti, ustavlja se Reuter in preti uradniku z besedami: „Ich werde mit dem Justizminister sprechen.“ In uradnik se je res dal v kozji rok ugnati. Kako bode Reuter še le o svoji oblasti sodil, kadar bode direktno-izvoljen poslanec. Tedaj Frice smešen — Reuter smešen.

— (Mariborska čitalnica) bode imela v ponedeljek 7. julija ob 7. uri zvečer občni zbor. Dnevni red: Račun in sporočilo denarničarja, predlogi posameznih udov.

Odbor.

— (Iz Celja) se nam piše: Celjsko glavarstvo naznanja, da je živinska kuga prenehala in da so za naprej živinski sejmi dovoljeni. — Celjsko glavarstvo je razposlalo poduk, kako ravnati o času kužnih boleznih zlasti ob času kolere edino le v nemškem jeziku. Slovenec uči se nemščine ali pa e...! si menda „pravična“ vlada misli.

— (Iz ljubljanske trgovinske komore.) Trgovinski minister je volitev V. C. Supana za predsednika in J. N. Horaka za podpredsednika kranjske trgovinske zbornice za leto 1873, potrdil.

— (Trgovec z žitom g. J. Gregorič) v Ljubljani je predvčeranjem plačevanja ustavil. Njegovi upniki so se zbrali in sklenili njegovo trgovino za zdaj nadaljevati. Gregorič, pravijo, je faliral, ker je žiriral „iz prijaznosti“ menjico za 80.000 gld. nekemu trgovcu v Kaniži, ki je menda vsled „kraha“ faliral, tako da bi moral g. Gregorič te menjice plačati. Pasiva znašajo baje blizu 400.000 gld., katerim blizu toliko (?) aktiv nasproti stoji.

— (Le praktično!) Nekoliko trgovskih pomočnikov, alias „Comis“ je te dni med soboj zborovalo in sad tega zbora je bil, da so „unisono“ sklenili, narediti izlet na Bled in sicer z ozirom na pregovor: „Naglost nij nikoli pridna“ v vozéh. Da-si se ta sklep nij uresničil, se nam vender zdi potrebno

omeniti, da ti praktični gospodje nijso naše krvi, — nego nemčurske.

Razne vesti.

* (Jugoslovanska godba.) Gospod Koch-Kuhar, znani jugoslovanski muzik in skladatelj, je svoja dvanajstletna nabiranja narodnih muzikalij po svojih potovanjih v vseh jugoslovanskih deželah v veliki zbirki za dunajsko razstavo pripravil. Bila je te dni v Zagrebu na ogled razpostavljena in je občudovanje vseh izvedenih probudila.

Denašnjemu listu je priložen „Slov. Tednik“.

Tuji.

4. julija.

Evropa: Zolig iz Gorice. — Janović, Usiglio Leone, Bulzar iz Trsta. — Mathes iz Celja. — Hiršman iz Siska.

Pri Elefantu: Kralovsky, Chavane iz Dunaja. — Dr. Kocuvan iz Gradca. — Mohorčič iz Divače. — Muha iz Lokve. — Joh. in B. Nikolic iz Kubina. — Gregorič, Jenko iz Krškega. — Langer iz Trsta. — Zuhalek iz Reke. — Pibrouc iz Kroke. — Kahn iz Majne. — Hiršman iz Čakavca.

Pri Zamorel: Alberti, Pappel z družino, Käss, Klepač iz Trsta. — Weley iz St. Jurja. — Vegezzi iz Lugano.

Dunajska borsa 4. julija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	75	
1860 drž. posojilo	102		
Akcije narodne banke	978		
Kreditne akcije	230	50	
London	111	25	
Napol.	8	87	
C. k. cekini			
Srebro	109	10	

Gospodu Dr. J. G. POPP-u, c. k. dvorni zdravnik za zobe na Dunaji, Bognergasse Nr. 2.

Čutim se dolžnega, Vam v zadevi Vaše sloveče anatherinove ustne vode poročati, da je vse moje upanje presegla.

Raba anatherinove ustne vode je dovolj za utešenje najhujših zobnih bolečin, da se ne povrnejo več.

V prid trpečega človečanstva priporočam anatherinovo ustno vodo pri vseh ustnih in zobnih boleznih kot dozdaj najboljšo.

Pooblastim Vas, te vrstice porabiti, kakor Vam je ljubo in se podpišem s posebnim spoštovanjem

Dr. Romualdo Bellich, l. r.

Trst, 18. marca 1872. (73—2)

Se dobiva:

v Ljubljani pri Petričič in Pirker-ji — Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschitz-u, lekarji; — v Kranji pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Pliberg-u pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bömches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarji; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u lekarji; — v Škofjiloki pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Radoljici pri Zalokar-jevi vdovi.

Najboljše in najcenejše

oljnate barve, lake in firneže

ima samo

Adolf Eberl,

na glavnem trgu, v krojaških ulicah

v

Ljubljani.

(168—2)